



Til Opplæringsavdeling ved Hordaland fylkeskommune  
Fra Elevorganisasjonen i Hordaland  
Dato 15.10.2017

## Uttalelse: Elevinspektørordningen

Elevorganisasjonen i Hordaland viser til uttalelse på Skolemiljøkonferansen (27. - 28. september) angående en /høring/ om elevinspektørordningen. Saken har blitt behandlet i Elevorganisasjonen i Hordalands fylkesstyre, samt på en vedtaksdyktig forsamling bestående av representanter fra 26 videregående skoler i Hordaland, hvor det også ble fattet flere vedtak. Vi avgir med dette vår uttalelse på vegne av Hordalands elever.

### Oppsummering:

Elevorganisasjonen i Hordaland stiller seg sterkt mot en eventuell nedleggelse av elevinspektørordningen. Elevorganisasjonen i Hordaland mener at en nedleggelse vil svekke elevdemokratiet på hver enkelt skole. Samtidig ser elevene i Hordaland også nødvendigheten i at elevinspektørene må være kompetente i sitt arbeid, og ønsker en styrking av ordningen.

### Høringsuttalelse:

På det vedtaksdyktige diskusjonsmøtet (6. oktober 2017) i regi av Elevorganisasjonen i Hordaland, ble saken fremlagt for elevene. Noen av deltakerne hadde fått høre om saken i korte trekk på skolemiljøkonferansen (28. september 2017), og var kjent med dets innhold. For majoriteten av forsamlingen var det likevel nyheter. Deres umiddelbare reaksjon på saken var negativ. Flere ganger ble det nevnt at elevene ikke kunne evne å forestille seg en skolehverdag uten elevinspektør i ryggen. Elevene kritiserte også mangelen på informasjon om saken. Det var bred konsensus om at saksbehandlingen og prosessen har vært lukket for elevene.

Vi er inneforstått med at ordningen er en stor utgiftspost for Hordaland fylkeskommune. Spørsmålet om en eventuell mer økonomisk erstatning ble også brakt opp på forsamlingen. Det ble konkludert med at midlene brukt til ordningen ikke er bortkastet, og at det er unødvendig å erstatte eller fjerne noe som fungerer bra i dag.

Elevenes stemme er klar og tydelig. Ikke én eneste elev uttrykket et ønske om å fjerne ordningen, snarere tvert mot. Elevene ønsker å styrke den. Om ordningen skal ivaretas uten endringer, er det viktig at det stilles krav til inspektørene og deres kompetanse.

### Elevene har vedtatt følgende tiltak til ordningen:

1. Elevorganisasjonen i Hordaland støtter ikke nedleggelse av elevinspektørordningen, og ønsker ikke å erstatte den.
2. Elevorganisasjonen i Hordaland krever en styrking av elevinspektørordningen. Det skal stilles krav om kompetente inspektører.



elevorganisasjonen

i hordaland

Elevinspektørens overordnede ansvar er å ivareta elevdemokratiet, kartlegge hvordan de sosiale forholdene er på skolen, og jobbe for å bedre skolemiljøet. Deres rolle innebærer også alt fra å være substituerende helsesøster, rådgiver, mobbeombud, elevombud, og elevrådskontakt. Mye av deres arbeid og ansvarsområder er tilpasset skolens behov. Dersom alt elevinspektøren har ansvar for og arbeider med skal fordeles jevnt på andre ansatte i skolen, vil det svekke kvaliteten på arbeidet.

Rollen som elevinspektør kan sammenlignes med en bro. På den ene siden står elevene, representert ved elevrådet, som ønsker å medvirke for å bedre alles skolehverdag. På den andre siden av broen står ledelsen, som også bærer på et gjensidig ønske. Disse to partene har samme mål, men er ikke alltid enige om fremgangsmåten. Vi ser en tydelig tendens til at elever og elevråd ofte blir overkjørt av skoleledelse. Derfor er det viktig med en nøytral part, som kan løfte og fremme elevenes interesser. Uten elevinspektøren blir muligheten for elevmedvirkning på hver enkelt skole betraktelig innskrenket. Målet om et velfungerende elevdemokrati og muligheter for elevmedvirkning i den norske skolen vil i større grad blir forsømt om ordningen fjernes. Dette vil skape ringvirkninger. Vi frykter at elevenes engasjement og tro på et demokratisk samfunn også vil svekkes.

I læreplanverket har det nå kommet en ny overordnet del som har særlig mye vektleggelse på demokrati og medvirkning. På hver enkelt skole undervises det også i viktigheten av et demokrati hvor alle bidrar - enten det er ved å bruke stemmerett, eller ved å medvirke. De fleste elever har ikke stemmerett. Derfor er det ekstra viktig at de har muligheter for medvirkning i skolen. For å sikre muligheter for elevmedvirkning, er det behov for en aktiv pådriver som hjelper elevene med å organisere seg. I videregående opplæring er det skyhøy utskiftning av elever. For at elevene ikke skal se seg nødt til å starte med blanke ark hvert nye skoleår, er det viktig at det finnes en konstant faktor som kan videreføre erfaringer og kompetanse. I Hordaland fylkeskommune er det elevinspektøren som sørger for dette. Hordaland har noen av de beste og mest velorganiserte elevrådene i Norge. Det er utvilsomt grunnet elevinspektørens tilstedeværelse på hver enkelt skole.

I juni 2008 vedtok Fylkestinget at det skulle opprettes en ordning med elev- og lærlingombud i Hordaland fylkeskommune. Administrasjonen fikk i oppgave å hente inn opplysninger om ordningens funksjon i andre fylker, for så å komme med et forslag til organisering, mandat, finansiering og annet. Fylkesrådmannen konkluderte likevel med at det ikke var nødvendig å opprette en slik ordning i Hordaland, mye grunnet at det allerede var opprettet elevinspektørstillinger ved hver videregående skole i fylket.

Men nå har også Hordaland fått elev- og lærlingombudet på plass.

Elevinspektørens stillingsbeskrivelser tilsier at de skal fungere som lokaliserte versjoner av elev- og lærlingombudet og mobbeombudet. Likevel ser ikke elevene en grunn til å fjerne eller erstatte ordningen. Elevinspektørene har en unik oversikt over alt som foregår på den enkelte skolen. Denne oversikten vil elev- og lærlingombudet aldri få, spesielt fordi Hordaland er et av fylkene i Norge med flest videregående skoler.



elevorganisasjonen

i hordaland

Elevinspektørene sitter på en unik innsikt i tilstandene på skolene, som må brukes for å enklere å lokalisere hvilke tiltak den gjeldende skolen har behov for. Denne dyptgående forståelsen av den enkelte skolen kan ikke sentraliseres og overføres til ombudene.

Elev- og lærlingombudet må heller aktivt bruke elevinspektørene, og omvendt.

Ombudet kan sikre at ordningen får et løft og den styrkingen det er behov for. Per dags dato er også elevinspektørene og ombudene svært opptatte grunnet mye arbeid. Derfor vil det være ugunstig å fjerne eller erstatte ordningen.

Hordaland må gå frem som et prakt eksempelpå et fylke som tar elevmedvirkning på alvor. Da kan man heller ikke gjemme seg bak kapittel 9A i Opplæringsloven, hvor det står at ansvaret for et godt skolemiljø foreligger hos alle. Slik skal det være uansett.

Elevinspektørordningen er særegent for Hordaland. Det er en ordning elevene har nytt godt av, som har sikret våre krav på medvirkning i skolen og et godt skolemiljø. Dette gjenspeiles i elevenes engasjement i saken. I stedet for å fjerne eller erstatte ordningen, må den styrkes. I tettere samarbeid med ombudene vil dette være mulig.

Bergen, 15. oktober 2017

Camilla Fauskanger  
Nestleder

Julie Eriksen  
Nestleder

Alida de Lange D'Agostino  
Leder, Elevorganisasjonen i Hordaland  
[alida.dagostino@elev.no](mailto:alida.dagostino@elev.no) | 913 86 220